

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 10C/85/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314228850
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Foltánová
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2015:2314228850.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Foltánovou v právnej veci žalobkyne Pohotovosť, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa návrhom doručeným Okresnému súdu Dunajská Streda 27.9.2012 domáhala, aby súd zaviazal žalovanú k náhrade majetkovej škody v sume 175,- eur a nemajetkovej ujmy v sume 829,80 eur. Svoj návrh odôvodnila tým, že v exekučnom konaní je založená povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu na zmenu exekútora do 30 dní odo dňa doručenia takéhoto návrhu. Oprávnená (žalobkyňa) návrh spísala 10.5.2010 a podala postupom podľa § 44 ods. 8 exekučnému súdu návrh na zmenu súdneho exekútora. Exekučný súd postupoval nesústreďene a so zbytočnými prieťahmi tak, že k rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora pristúpil až po zákonom stanovenom čase (26.1.2012), pričom vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a ani si nevyžadovala spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá mohla mať vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu. V tejto súvislosti vznikla žalobkyni majetková škoda predstavujúca vynaložené náklady v celkovej sume 175,- eur (70,- eur ako náklady na správu pohľadávky, 40,- eur ako náklady na udržiavanie a správu informačného systému, 15,- eur ako výdavky na administratívne spracovanie textov urgencií, poštovné a telekomunikačné výdaje, 50,- eur ako výdavky na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom). Neskorým vydaním rozhodnutia došlo k následným rizikám: a/ riziko zániku povinného, b/ zmarenie účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, c/ insolvenca povinného. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy poukázala na Ústavu Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Má za to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadost'učinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Dodala, že každý má právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Žalobkyňa vo svojom návrhu súčasne vzniesla námietku zaujatosti sudcov Okresného súdu Dunajská Streda.

K návrhu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, ktorá okrem iného poukázala na nejasný titul nároku na náhradu škody, nakoľko z návrhu nie je zrejmé, či sa namieta nesprávny úradný postup v podobe prieťahov v konaní alebo sa nároku domáha z dôvodu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia ako nezákonného rozhodnutia. Poukázala na to, že všeobecný súd v konaní o náhradu

škody nie je oprávnený posudzovať prietahy v konaní súdu, lebo túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd Slovenskej republiky. Považoval návrh za podaný predčasne, keďže v zmysle § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. od doručenia žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody neuplynulo 6 mesiacov. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 16/02, v ktorom ústavný súd konštatoval, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prietahy v konaní. Žalobkyňa podľa názoru žalovanej nepreukázala podanie sťažnosti na prietahy v konaní a ani rozhodnutie, v ktorom by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorých existenciu môže konštatovať len ústavný súd, preto nie je preukázaný ani nesprávny úradný postup. Rovnako žalovaná namietala aj vyčíslenie materiálnej škody s odôvodnením, že požadovať paušálnu sumu je nesprávne a účelové. V konaní je potrebné preukázať skutočnú škodu listinnými dôkazmi. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, poskytovanie finančného zadostučinenia nie je automatické, ale podlieha podrobnému skúmaniu, keďže prietahy v konaní môže posudzovať len ústavný súd. Ďalej vzniesla námietku premlčania. Navrhla žalobu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania.

Krajský súd v Trnave uznesením rozhodol, že všetci sudcovia Okresného súdu Dunajská Streda sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania vecí sp. zn. 5C/176/2012 a vec prikázal na pojednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Galanta, ktorému vec napadla pod sp. zn. 5C/38/2013. Okresný súd Galanta uznesením zo 19.11.2014 sp. zn. 5C/38/2013 návrhy pôvodne vedené na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5C/176/2012 vylúčil na samostatné konania.

Pre úplnosť však súd ešte uvádza z hľadiska procesnej stránky veci, že pokiaľ ide o pojednávanie, ktoré bolo vykonané v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu, mal súd za to, že sú splnené podmienky na takýto postup v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. tak, ako to vyplýva zo zápisnice z pojednávania. Pokiaľ ide o žiadosť o odročenie pojednávania, túto súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Obsahom základného práva (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek žiadosti o odročenie pojednávania. Kolízia dvoch pojednávanií toho istého účastníka v tom istom termíne na rozdielnych súdoch nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie „dôležitého dôvodu“ na odročenie riadne a včas vytýčeného pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti „dôležitého dôvodu“ (§ 101 ods. 2 O.s.p.) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu (viď I. ÚS 68/1998). Dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania pred súdom môže byť aj kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu účastníka konania, ak od účastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu. V žiadosti o odročenie pojednávania právny zástupca uviedol, že žalobkyňa nesúhlasí s tým, aby sa pojednávania zúčastnil advokát na základe substitučnej plnej moci. Súd má za to, že od žalobkyne možno spravodlivo žiadať, aby sa pojednávania zúčastnil advokát na základe substitučnej moci a to najmä s prihliadnutím na množstvo žalôb, ktoré v rámci Slovenskej republiky na všeobecné súdy podala. Nie je preto reálne možné zabezpečiť toto zo strany súdov (keď O.s.p. umožňuje konať aj v neprítomnosti za splnenia určitých podmienok, ktoré v tomto prípade splnené boli) a to aj s poukazom na riziko vzniku prietahov v konaní, o ktoré mimochodom žalobkyňa opiera svoju žalobu. Navyše žalobkyňa (resp. jej právny zástupca) túto kolíziu ani nepreukázala a súd poukazuje aj na to, že žiadosť o odročenie pojednávania nemala zákonom požadované náležitosti v zmysle § 119 ods. 2 O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi /návrh, vyjadrenie žalovanej, stanovisko žalobcu k vyjadreniu žalovanej, ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, podstatný obsah spisu Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 4Er/488/2006, znaleckým posudkom Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 1/2014, ako i ostatným obsahom spisu/. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav.

Návrh na vykonanie exekúcie bol podaný 9.5.2006 (súdnemu exekútorovi JUDr. Vladimírovi Sucháčekovi). Dňa 31.5.2006 podal súdny exekútor JUDr. Vladimír Sucháček na Okresný súd Dunajská Streda žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávnenej Pohotovosť, s.r.o. proti povinnému Koloman Mátyás, bytom Dunajská Streda, na vymoženie istiny 1 195,- Sk s príslušenstvom (exekučným titulom v danej veci bola Notárska zápisnica N 295/2006, NZ 4267/2006, NCRLs 4265/2006 zo dňa 4.2.2006). Poverenie bolo vydané 6.6.2006. Podaním zo dňa 5.10.2010/ súdu doručené

6.10.2010 požiadala oprávnená o zmenu súdneho exekútora. Okresný súd Dunajská Streda v zmysle § 44 ods. 9 ExP vyzval dňa 20.10.2011 pôvodného súdneho exekútora na zaslanie vyúčtovania spolu s ex.spisom, aby mohol rozhodnúť o zmene súdneho exekútora a zaslal mu v zmysle ods. 8 exekučný spis. Súdu bol spis zaslaný dňa 18.2.2011 spolu s vyúčtovaním a návrhom na zastavenie exekučného konania podľa § 57 ods. 1 písm.h) ExP z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie. Dňa 15.3.2011 Okresný súd Dunajská streda zaslal opis návrhu súdneho exekútora na zastavenie exekúcie oprávnenému spolu s výzvou, aby súdu v lehote 10 dní oznámil, či na návrhu na zmenu súdneho exekútora trvá. Dňa 4.8.2011 oprávnený oznámil, že sa nestotožňuje s návrhom súdneho exekútora na zastavenie exekúcie, nestotožňuje sa s vyčíslenými trovami a žiadal, aby súd návrh na zastavenie exekúcie zamietol, pokračovalo sa v exekúcii a rozhodol o zmene súdneho exekútora. Okresný súd Dunajská Streda uznesením z 26.1.2012 č. k. 4Er/488/2006-27 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, exekúciu zastavil a uložil oprávnenému povinnosť zaplatiť trovy exekúcie 99,63 Eur. Dňa 15.2.2012 podal proti predmetnému uzneseniu odvolanie oprávnený. Dňa 26.6.2014 Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 6CoE/393/2013-74 potvrdil napadnuté uznesenie. Okresný súd Dunajská Streda z odôvodnenia predmetného rozhodnutie nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora z dôvodu, že bolo potrebné rozhodnúť o zastavení exekúcie z dôvodu, že notárska zápisnica nie je spôsobilý exekučný titul, čo súd aj bez návrhu skúma.

Zo znaleckého posudku Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 1/2014 vyplýva, že na základe vykonanej analýzy mzdových nákladov, nákladov na poštovné, telekomunikačné služby, tlač a úpravu informačného systému znalecký kolektív realizoval výpočet majetkovej ujmy nasledovne:

- žaloby NZP a NP spolu 30,76 eur,
- žaloby ZE spolu 31,68 eur.

Pokiaľ ide o posúdenie návrhu žalobkyne súd vychádzal z jeho obsahu. Právne posúdenie zistených skutkových okolností a ich podriadenie pod určitú právnu normu je úlohou súdu („iura novit curia“).

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku (§ 16 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,

d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa článku 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa článku 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 44 ods. 7, 8, zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov účinného do 30.11.2006, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 7 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 240 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. decembrom 2006 sa dokončia podľa doterajších právnych predpisov, ak odseky 2 až 4 alebo osobitný predpis neustanovujú inak.

Podľa § 240 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenie § 44 ods. 7 sa použije aj na konania začaté pred 1. decembrom 2006, v ktorých súd ešte neudelil exekútorovi písomné poverenie na vykonanie exekúcie. V konaniach začatých pred 1. decembrom 2006, v ktorých už súd udelil exekútorovi písomné poverenie na vykonanie exekúcie, ale neurčil výšku preddavku na odmenu a na náhradu hotových výdavkov, súd určí túto výšku na žiadosť exekútora.

Nakoľko žalovaná namietala, že návrh bol podaný predčasne, súd sa najprv vysporiadal s touto námietkou. V danej veci nebolo sporné, že žiadosť o predbežné prejednanie nároku bola Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručená 23.4.2012. Medzi podaním žiadosti o predbežné

prejednanie nároku a podaním žaloby (27.9.2012) nebola dodržaná zákonná lehota 6 mesiacov. Táto však uplynula počas tohto konania a preto má súd za to, že táto námietka žalovanej nie je vzhľadom na uvedené dôvodná. Bolo nesporné, že nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov zo strany žalovanej uspokojený nebol.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, alebo nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je osobitnou zodpovednosťou a zodpovednosťou objektívnou (bez ohľadu na zavinenie). Všetky zákonné podmienky vzniku tejto zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne. Pri nesplnení čo i len jednej podmienky zodpovednosť za škodu nevznikne. Pri splnení všetkých podmienok naraz sa zodpovednosti za škodu nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím sú:

1/ nesprávny úradný postup alebo nezákonné rozhodnutie,

2/ vznik a existencia škody,

3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom (alebo nezákonným rozhodnutím) a škodou.

Nesprávnym úradným postupom môže byť aj oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prieťahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.6.2010 sp. zn. 5 Cdo 126/2009.

Zo spisu je zrejmé, že podaním zo dňa 6.10.2010 požiadala oprávnená o zmenu súdneho exekútora, pričom vzhľadom k tomu, že predmetné exekučné konanie sa začalo dňa 9.5.2006 je potrebné aplikovať ustanovenie § 44 ods. 6 (pôvodne ods. 5) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 30.11.2006. Vyššie citované ustanovenie Exekučného poriadku ustanovovalo povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávnenej na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávnenej na zmenu exekútora. Súd ex offo pred vydaním rozhodnutia o zmene súdneho exekútora skúmal spôsobilosť exekučného titulu. Nakoľko v priebehu exekučného konania súd zistil, že tento nie je spôsobilým exekučným titulom vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. V tomto prípade vydanie rozhodnutie o zmene súdneho exekútora by bolo zjavne nadbytočné.

Súd na základe vyššie uvedeného preto konštatoval, že v danom prípade k nesprávnemu úradnému postupu súdu nedošlo (z pohľadu tvrdeného nedodržania zákonnej lehoty).

Čo sa týka prieťahov v konaní otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (prieťahy v konaní tvrdila žalobkyňa), je kompetentný preskúmať len ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd Slovenskej republiky na podklade ústavnej sťažnosti. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov, môžu byť aj súde vyššieho stupňa - krajský súd, najvyšší súd (porovnaj napr. dôvodová správa k zákonu č. 412/2012 Z. z.). Rozhodnutie ústavného súdu žalobkyňa nepredložila a na toto sa vo svojom návrhu ani neodvolávala.

Takýto výklad vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7.5.2013 sp. zn. IV. ÚS 471/2012, v zmysle ktorého v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu, pozn.) sa otvára priestor na to, aby sťažovateľka podala v súlade s ustanoveniami zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žalobu o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o ktorej sú oprávnené a aj povinné rozhodnúť vecne a miestne príslušné všeobecné súde (pozn. súdu: jednalo sa najmä o exekúcie z toho istého obdobia ako v danom prípade). Ústavný súd tu teda vyslovil názor, že až po konštatovaní porušenia základných práv čl. 48 ods. 2 ústavy sa otvára možnosť podať predmetnú žalobu.

Navyše, ako aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (II. US 57/01, I. US 46/01).

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Škodou sa pritom rozumie majetková ujma, ktorá vznikla fyzickej alebo právnickej osobe, je vyjadriteľná v peniazoch a spočíva v zmenšení (úbytku) existujúceho majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré bolo treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp., aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky toho, že navrátenie do predošlého stavu nie je možné alebo účelné. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Teda nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku žalobkyne, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve a len týmto postupom; teda postupom, ktorý by bol z hľadiska zmenšenia majetku žalobkyne rozhodujúcim, t. j. ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, jej majetok by sa nezmenšil.

Súd nemal za preukázané, že by žalobkyňa v dôsledku postupu súdu vznikla škoda (a to ani z predloženého znaleckého posudku). Súd má za to, že žalobkyňa nepreukázala vznik škody a rovnako nepreukázala ani príčinnú súvislosť. V tejto súvislosti súd uvádza, že škoda nemôže byť uplatnená v nejakej paušálnej čiastke, ale musí byť preukázané, že práve pre nesprávny úradný postup došlo ku škode, ktorá musí byť vyčíslená presne a musí byť preukázaná aj príčinná súvislosť. Škodu charakterizuje žalobkyňa len v hypotetickej rovine.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa v konaní nepreukázala nesprávny úradný postup súdu ani nezákonné rozhodnutie súdu, vznik škody a ani príčinnú súvislosť. Na základe uvedeného súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol (pozn.: predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je preukázanie vzniku zodpovednosti štátu za

nesprávny úradný postup, nezákonné rozhodnutie /v danom prípade toto preukázané nebolo/ a až po jeho spoľahlivom zistení môže súd na návrh účastníka skúmať splnenie predpokladov aj pre prípadné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch).

Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej súd uvádza nasledovné. Premlčanie sa podľa ustálenej súdnej praxe skúma len u existujúceho nároku. Preto, keď súd dospel k záveru, že nárok žalobkyne nevznikol, vznesenou námietkou premlčania sa taktiež už nezaoberal.

Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou účastníkov konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

V závere dáva súd žalobkyni do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv slobôd nepatrí dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Nárok na náhradu škody si žalobkyňa uplatňuje podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., keď podľa nej príslušný súd svojim postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, resp. bez zbytočných prieťahov v konaní. Ohľadne prípadného prieťahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prieťahy v konaní, nerozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. Ako v obdobnej veci už konštatoval Krajský súd Trnava v rozhodnutí sp. zn. 25Co/102/2013 z 2.7.2014 všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z. z. až v prípade, ak o existencii prieťahov už bolo rozhodnuté oprávneným orgánom. V dotknutej veci neboli žiadnym z príslušných orgánov konštatované prieťahy v konaní (napríklad v dôsledku sťažnosti žalobkyne na prieťahy, v dôsledku žiadostí o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, v dôsledku rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní sudcu, prípade rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, v ktorých by bolo konštatované, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov), pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom nie je orgánom kompetentným pre vyslovenie takéhoto záveru. Ako na to poukazuje dôvodová správa k novele § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. účinné od 1.1.2013, pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR jeho postup by mal byť preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní sú oprávnené iba zákonom zmocnené orgány. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že zákonodarca možnosť súdu vychádzať len z takýchto podkladov v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, výslovne zakotvil v § 9 ods. 2 zák. 514/2003 Z.z. až s účinnosťou od 1.1.2013. Absenciou predmetného rozhodnutia oprávneného orgánu o existencii prieťahov nebola splnená základná podmienka pre rozhodnutie o náhrade škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci. Ani samotné nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu škody (rozhodnutie ÚS SR I. ÚS 16/2002).

Žalobkyňa tvrdila, že súd rozhodol o zmene súdneho exekútora s omeškaním viac ako 478 dní, počas ktorých bol bezdôvodne nečinný, nakoľko rozhodnutie o zmene súdneho exekútora bolo oprávnenému doručené dňa 26.1.2012. Súd zistil, že oprávnený dňa 6.10.2010 doručil súdu návrh na zmenu súdneho exekútora a exekučný súd uznesením zo 26.1.2012 exekúciu zastavil. Údaje žalobkyne sú nesprávne, zavádzajúce a vyplývajú z nich, že žalobkyňa ako oprávnená nemala o veci prehľad, na základe čoho vyznievajú jej vyjadrenia o údajnej majetkovej škode, či dôvodoch pre nemajetkovú škodu značne nedôveryhodne.

Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy žalobkyňa napriek poučeniu podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku žiadnym spôsobom nepreukázala ich vznik. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie za predpokladu,

že ním tvrdená skutočnosť nebola inak preukázaná, nepriaznivé následky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe ostatných vykonaných dôkazov. Podľa názoru súdu sa žalobkyni nepodarilo vôbec preukázať, že by jej v súvislosti s postupom Okresného súdu Dunajská Streda v exekučnej veci vznikla akákoľvek majetková škoda, či ujma. Nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu škody. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu nákladov spojených so správou a udržateľnosťou pohľadávky bez toho, aby ich bližšie špecifikovala (napr. koľko zamestnancov informačného systému spravovalo pohľadávky dlžníkov, aký počet pohľadávok spravoval pomocou informačného systému, kto spravoval a udržiaval informačný systém a za akú odmenu, aké a kedy posielal urgencie exekučnému súdu), keď nutnosť spravovať pohľadávku oprávneného zapríčinil povinný už tým, že nesplnil svoj dlh a oprávnený musel prikrčiť k vymáhaniu formou exekúcie. Znamená to, že vznik nákladov žalobkyne ako oprávnenej v exekučnom konaní na správu a udržateľnosť pohľadávky nie je v príčinnej súvislosti s postupom Okresného súdu Dunajská Streda v exekučnej veci. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré je nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Žalobkyňa svoje tvrdenia o vzniku majetkovej škody v žalobe všeobecne popísané nijako nezdokladovala a určenie výšky majetkovej škody v žalobe nie je dôkazom o jej vzniku. Za relevantný dôkaz súd nepovažoval ani predložený znalecký posudok, keďže je zřejmé, že tento nebol vypracovaný v súvislosti s konaním týkajúcim sa konkrétnej vymáhanej pohľadávky, ale vychádzal zo všeobecných údajov.

V časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, rovnako ako pri vzniku majetkovej škody je poškodený povinný nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy, resp. uviesť skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik a rozsah ujmy. Nemajetková ujma automaticky nezávisí len od nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od vyššie uvedených skutočností, na základe ktorých nevidel súd dôvod pre finančnú satisfakciu vo forme nemajetkovej ujmy. Samotné vedenie exekučného konania bez ohľadu na jeho dĺžku nie je objektívnou prekážkou na udržiavanie kontaktu oprávneného, resp. exekútora, s povinným a nie je ani dôvodom k vzniku insolventnosti povinného, pretože spravidla dôvodom neplnenia dlhu povinného je jeho insolventnosť ešte v čase pred rozhodnutím v základnom konaní. Tieto všeobecne známe riziká sú i rizikom každého podnikateľského subjektu. Samotnú situáciu vyvolala sama žalobkyňa tým, že aj týmto ako aj v množstve iných obdobných veciach podala návrh na zmenu súdneho exekútora, pričom pre zmenu súdneho exekútora sa rozhoduje aj o trovách exekúcie a toto rozhodnutie je spojené s preskúmaním exekučného spisu z dôvodu priznania len účelných a nevyhnutých trov exekúcie. Vznik nemajetkovej ujmy u právnických osôb a fyzických osôb je odlišný, pocity členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery sú irelevantné v predmetnom konaní, keďže si náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatňuje spoločnosť, ako právnická osoba, pričom žalobkyňa poukazuje aj na zánik podnikateľských aktivít a plánov, ale tieto bližšie nekonkretizovala a nespresnila, v čom a ako situácia ovplyvnila jej ďalšie podnikateľské postupy. Ako už bolo uvádzané žiadne konanie, v ktorom by boli konštatované prieťahy v konaní, sa nevedlo. Poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu zo strany súdu. Okolnosti každého prípadu sú osobitné a vychádzať z paušálnej sumy 660 eur za každý rok prieťahov je nesprávna úvaha. Ústavný súd vychádza aj z významu sporu pre žalobcu a aj z toho, či sťažnosť predsedovi súdu viedla k náprave. Žalobkyňa tento prostriedok nevyužila. O návrhu na vydanie poverenia bolo rozhodnuté. Skutočnosť, že vo veci išlo o prieťah, nie je všeobecný súd v tomto konaní oprávnený konštatovať. Pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné preukázať, že konštatovanie porušenia práva nie je dostačujúcim zadosťučinením, čo z uvedenej žaloby nevyplýva, preto žalobkyňa nepreukázala vznik nemajetkovej ujmy ako ani to, že by sa mala poskytnúť jej náhrada v peniazoch. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný a nepostačuje, ak je len sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina vzniku škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu, čo v súdenom spore nebolo preukázané. Preto, ak by aj žalobkyni vznikla majetková škoda a nemajetková ujma, nebola preukázaná súvislosť ich vzniku s postupom Okresného súdu Dunajská Streda v exekučnej veci.

S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázala vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, ani príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom

súdu spočívajúcim v tom, že súd mal rozhodnúť o udelení poverenia po zákonom stanovenej lehote a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu. Žalobkyňa nepreukázala svoj nárok, nepreukázala splnenie základných zákonných podmienok v zmysle zákona NR SR č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a preto je návrh v celom rozsahu nedôvodný a bolo ho potrebné zamietnuť.

Len pre úplnosť súd uvádza, že žalobkyňa vo svojom žalobnom petite žiadala najprv o veci rozhodnúť tzv. medzitýmny rozsudkom (§ 152 ods. 2 O.s.p.). K tomu súd uvádza, že ak súd uzná, že je tu dôvod pre postup podľa § 152 ods. 2 O.s.p., môže vydať medzitýmny rozsudok aj bez návrhu účastníka konania. Ak súd takémuto návrhu účastníka konania na vydanie medzitýmneho rozsudku nevyhoví, nevydáva o tom zvláštne rozhodnutie a s týmto návrhom sa ani nemusí vyporiadať v odôvodnení rozhodnutia o veci samej.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a konštatoval, že žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá v konaní úspech nemala. Súd však úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne v tomto konaní nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trnave prostredníctvom Okresného súdu Galanta, v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.